

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Miljø- og kulturkomiteen		21.04.2009

Stedsnavn og veivisningsskilt i Tana kommune
Rådmannens innstilling

A. Tana kommune anbefaler overfor Statens Vegvesen og Finnmark fylkeskommune at følgende steder langs hovedveinettet i Tana kommune får stedsnavnskilt (blå skilt) for å lette orienteringen for veifarende:

Vestsiden av Tanaelva:

Leavvajohka, Borsejohka, Vidis, Roavvegieddi, Čuđegurra, Luosnjárga (Laksnes), Gáhccátnjárga (Mitternes), Bievrrá, Sirbmá, Geavŋoaivi (Fossholm), Lakšjohka, Áitejohka, Bildan, Vuollegeavŋŋgis (Storfossen), Fanasgieddi (Båteng), Hillágurra, Buolbmát (Polmak), Horbmá (Horma), Gardak, Lalluš, Árbánatjohka, Lišmajohka, Vestre Skippagurra, Deanušaldi (Tana bru), Oarjjit Sieiddá (Vestre Seida), Máskejohka (Masjok), Suoluvárri (Holmfjell), Golggotjohka (Gulbjok), Bokcá (Boftsa), Ruostefielbmá (Rustefjelbma), Bonjákas (Bonakas), Guhkesnjárga (Langnes), Geainogeahči (Kalbaknes), Gávesluokta (Gavesluft), Ráttovuotna (Smalfjord), Gohppi (Torhop), Čuolluvuotna (Tarmfjord), Deanodat (Vestertana), Šuošjohka, Giilaš, Stuorrajohka, Gurrojohka.

Østsiden av Tanaelva:

Buolbmát (Polmak), Vuohppejohka, Álletnjárga (Alleknjarg), Skiippagurra, Suohpanjárga, Nuorttit Sieiddá (Østre Seida), Luovttejohka (Luftjok), Fingervann (Suorbmánvži), Ivvárjohka (Ivarjok), Sandlia, Petterlund, Hárrejohka (Harrelv), Nuorttit Bonjákas (Austre Bonakas), Skuvgi (Birkestrand), Suoidnesuolu (Høyholmen), Juovlavuotna (Austertana), Hána (Hanadalen).

Der det er to skilt med samisk og norsk navn, skal det samiske navnet settes først/ øverst. Arbeidet med den geografiske plasseringen av skiltene (koordinatfesting) videreføres, og et forslag legges fram før sluttbehandling i kommunestyret.

B. Tana kommune anbefaler at følgende steder langs hovedveinettet i Tana kommune får henvisningsskilt (gule skilt):

Leaibenjårga/ Holmesund
Hedeguohppi
Måskejohleahki/ Masjokdalen
Guhkesnjårga/ Langnes
Gargogeahči
Leaibos/ Leibosdalen

Måtta Luovttejohka/ Søndre Luftjok
Luovttejohleahki/ Luftjokdalen
Suoidnesuolu/ Høyholmen
Geresgohppi
Hána/ Hanadalen
Buolbmátjåvri/ Polmakvatn

C. Det reises navnesak for følgende stedsnavn i Tana kommune:

Vidis
Čuđegurra
Bievrrá
Áitejohka
Buolbmát (Polmak)
Leaibenjårga (Holmesund)
Lišmajohka
Vestre Skippagurra
Tanabru
Oarjjit Sieiddá (Vestre Seida)
Suoluvárri (Holmfjell)
Golggotjohka (Gulbjok)
Ruostefielbmá/Ruostafielbmá (Rustefjelbma)
Bonjåkas (Bonakas)
Guhkesnjårga (Langnes)
Geainogeahči (Kalbakknes)
Gávesluokta (Gavesluft)
Ráttovuotna (Smalfjord)
Čuolluvuotna (Tarmfjord)
Deanodat (Vestertana)

Šuošjohka
Giilaš
Stuorrajohka
Gurrojohka
Álletnjårga (Alleknjarg)
Nuorttit Sieiddá (Østre Seida)
Fingervann (Suorbmávži)
Ivvårajohka (Ivarjok)
Sandlia
Petterlund
Hårrejohka (Harrelv)
Nuorttit Bonjåkas (Austre Bonakas)
Hedeguohppi
Måskejohleahki (Masjokdalen)
Gårgogeahči
Leibos (Leibosdalen)
Buolbmátjåvri (Polmakvann)
Måtta Luovttejohka (Søndre Luftjok)
Hårrejåvri (Harrevann)
Geresgohppi
Hána (Hanadalen)

Saksopplysninger

MKK skal i denne saken ta stilling til hvilke steder langs hovedveinettet i Tana kommunen mener bør ha stedsnavnskilt og henvisningsskilt (vegvesenets blå og gule skilt), og reise navnesak for de stedene der skrivemåten ikke er vedtatt med hjemmel i *Lov om stadnamn*.

Denne saken har sin bakgrunn i vedtaket i KST om å opprette et eget stedsnavnutvalg i kommunen, jf. sak 82/2008 den 19.06.2008. Utvalget fikk bl.a. i oppgave ”å fullføre arbeidet med å sikre at skrivemåten på navnet til bygder og bosettinger i Tana blir korrekt i forhold til gjeldende samisk, finsk og norsk rettskriving. Komiteen bør her ta utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalelsen av stedsnavn og finne naturlige geografiske avgrensinger mellom bygdene.”

I møte med Statens vegvesen den 27.02.2009, ble forholdet til flerspråklig skilting i kommunen tatt opp. Vegvesenet har igangsatt et skiltofnyingsprosjekt som innebærer utskifting/ fornying av alle skiltene langs E6 fra Karasjok – Varangerbotn sommeren 2009. Vegvesenet har bedt om tilbakemelding i løpet av april måned når det gjelder kommunens ønsker for skiltingen. Fra vegvesenets side er det kun tale om utskifting av eksisterende skilt langs E6. Arbeidet som allerede er lagt ned i fastsettingen av stedsnavn i kommunen, gjør at rådmannen mener det er mest hensiktsmessig å behandle alle stedsnavn langs riks- og fylkesvegstrekingene samlet.

Langs hovedveinettet innenfor Tana kommune, er det i dag følgende stedsnavnskilt:

Langs E6:

Leavvajohka, Borsejohka, Laksnes, Sirbmá, Båteng, Polmak, Deanušaldi/ Tana bru, Skiippagurra.

Langs RV 98:

Masjok, Boftsa, Rustefjelbma, Smalfjord, Torhop, Vestertana, Šuošjohka.

Langs RV 890:

Seida, Harrelv, Austertana.

Langs RV 895:

Polmak

Det er i dag følgende henvisningsskilt (gule skilt) til stedsnavn i Tana kommune:

Holmesund	Søndre Luftjok
Masjokdalen	Luftjokdalen
Langnes	Høyholmen
Gargogeahči	Geresgohppi
Leibosdalen	Hanadalen
Polmakvatn	

Myndighet og saksgang

I henhold til *Lov om stadnamn* § 5, 2.ledd er det kommunen som ”*gjer vedtak om skrivemåten (...) av namn på tettstader, grender (...)*”. Statens kartverk gjør vedtak om skrivemåten til andre stedsnavn.

Når det gjelder fastsetting av stedsnavn setter *lov om stadnamn* og *forskrift om skrivemåten av stadnamn* regler for saksgangen. For saker der kommunen har vedtaksrett er saksgangen slik:

- 1) Kommunen tar opp navnesak etter *lov om stadnamn*
- 2) Saken forberedes med alle tilgjengelige opplysninger.
- 3) Saken sendes på høring til alle som har høringsrett (2 måneder) og kunngjøres i 2 aviser eller offentliggjøres på annen egnet måte
- 4) Kommunen ber om endelig tilråding fra navnekonsulentene (2 måneders behandlingstid)
- 5) Kommunen fatter vedtak i saken
- 6) Vedtaket kunngjøres og sendes direkte til de som har klagerett (lokale organisasjoner med særlig tilknytning til et stedsnavn), til stedsnavntjenesten, andre offentlige organ som skal bruke navnet i tjenesten, og til Sentralt stedsnavnregister (SSR) ved Statens kartverks regionkontor.

Tidligere arbeid

Tana kommune mottok den 21.06.1989 et brev fra Statens vegvesen Finnmark angående vegvisning i Tana kommune (vedlagt). Dette brevet var grunnlag for senere møter mellom kommunen og vegvesenet, samt for drøftinger knyttet til stedsnavnskilt og visningsskilt i kommunen.

Vedtaket knyttet til skrivemåten av stedsnavn i kommunen ble først fattet etter at hovedutvalget for kultur i sitt møte den 29.06.1993 vedtok å opprette et fagutvalg for stedsnavnesaker med følgende medlemmer: Kjell Ballari, Aage Solbakk, Hans Eriksen og Ingrid Tapio, og følgende mandat: *"foreta faglig vurdering i saker som vedrører stedsnavn i kommunen, jfr. lov av 18.mai 1990."*

På bakgrunn av arbeidet som fagutvalget la ned, ble det anbefalt eller fattet vedtak om skrivemåten for mange tettsteder/ bygder i kommunen.

Følgende stedsnavn er offisielt vedtatt av Hovedutvalget for kultur i møter den 02.02.1994, 21.10.1994 og 31.05.1995 med hjemmel i Lov om stadnamn § 6 andre ledd:

Leavvajohka/Levajok	Bokcá/ Boftsa
Sirbmá/Sirma	Gohppi/Torhop
Fanasgieddi – Båteng	Stáhpegieddi
Hillágurra	Luovttejohka – Luftjok
Horbamá/Horma	Luovttejohleahki – Luftjokdalen
Skiippagurra	Skuvgi – Birkestrand
Máskejohka/Masjok	Juovlavuotna – Austertana

Følgende navn er en anbefaling om skrivemåten fra fagutvalget for stedsnavn fra møter den 30.01.1995 og 22.08.1995:

Geainogeahči/ Kalbakknes	Bildan
Suoinesuolu/Høyholmen	Vuollegeavvηηgis – Storfossen
Lávvonjárga	Bievrrá
Gáhccátnjárga/ Mitternes	Luosnjárga – Laksnes
Geavvηaivi – Forsholm	Lakšjohka

Vurdering

Rådmannen har i denne saken fokusert på de stedene i kommunen som ligger langs hovedveinettet, og som bør ha markering med eget stedsnavnskilt (blå skilt) eller visningsskilt (gule skilt) for å lette oversikten og orienteringen for veifarende. Listen med de aktuelle stedene framgår av rådmannens innstilling ovenfor.

Ut fra de opplysningene rådmannen har skaffet til veie gjennom søk i det kommunale arkivet (KA) og det sentrale stedsnavnregisteret (SSR), kan navnene grupperes slik det framgår av tabellen nedenfor. Når det gjelder de navnene der status er uklar, vil rådmannen få avklart om det må reises navnesak innen møtet i MKK.

Stedsnavn med vedtatt skrivemåte	
Leavvajohka (Levajok) (KA/SSR)	Fanasgieddi (Båteng) (KA/SSR)
Borsejohka (SSR)	Hillágurra (KA/SSR)
Roavvegieddi (SSR)	Horbamá (Horma) (KA/SSR)
Sirbmá (Sirma) (KA/SSR)	Deanušaldi (Tana bru) (KA/SSR)

Máskejohka (Masjok) (KA/SSR)	Luovttejohleahki – Luftjokdalen (KA)
Bokčá (Boftsa) (KA/SSR)	Skuvgi (Birkestrand) (KA/SSR)
Gohppi (Torhop) (KA/SSR)	Juovlavuotna (Austertana) (KA/SSR)
Skiippagurra (KA/SSR)	Suoidnesuolu (Høyholmen) (SSR)
Luovvtejohka (Luftjok) (KA/SSR)	
Stedsnavn med uklar status (navnet er registrert i SSR, men ikke som navn på bygda)	
Luosnjárga (Laksnes)	
Gáhccátnjárga (Mitternes)	
Geavv̄aivi (Fossholm)	
Lakšjohka	
Bildan	
Vuollegeavv̄ngis (Storfossen)	
Stedsnavn der det må tas opp navnesak	
Vidiš	Máskejohleahki (Masjokdalen)
Čuđegurra	Gárgogeahči
Bievrrá	Leibos (Leibosdalen)
Áitejohka	Buolbmátjávri (Polmakvann)
Buolbmát (Polmak)	Mátta Luovvtejohka (Søndre Luftjok)
Leaibenjárga (Holmesund)	Hárrejávri (Harrevann)
Lišmajohka	Geresgohppi
Vestre Skippagurra	Hána (Hanadalen)
Oarjjit Sieiddá (Vestre Seida)	
Suoluvárri (Holmfjell)	
Golggotjohka (Gulbjok)	
Ruostefielbmá/Ruostafielbmá (Rustefjelbma)	
Bonjákas (Bonakas)	
Guhkesnjárga (Langnes)	
Geainogeahči (Kalbakknes)	
Gávesluokta (Gavesluft)	
Ráttovuotna (Smalfjord)	
Čuolluvuotna (Tarmfjord)	
Deanodat (Vestertana)	
Šuošjohka	
Giilaš	
Stuorrajohka	
Gurrojohka	
Álletnjárga (Alleknjarg)	
Nuorttit Sieiddá (Østre Seida)	
Fingervann (Suorbmávži)	
Ivvárajohka (Ivarjok)	
Sandlia	
Petterlund	
Hárrejohka (Harrelv)	
Nuorttit Bonjákas (Austre Bonakas)	
Hedeguohppi	

Kommentarer til navnene

Enkelte av navnene krever en nærmere kommentar. Tettstedet Tana bru har i dag et navn som består av to ord, tilsvarende navnet på brua. På samisk er navnet en sammentrekning, Deanušaldi, som rent språklig må sies å være det korrekte. Stedsnavn angis i ett ord, ikke to. Språklig sett er det derfor sammentrekningen Tanabru, som må sies å være det korrekte navnet på tettstedet. En parallell finner vi i stedsnavnet Alnabru. Selve brua, Tana bru, vil imidlertid beholde navnet i to ord, som for brua som byggverk, er det språklig riktige.

Et alternativ er å gi tettstedet et helt nytt navn. Under den første høringsrunden knyttet til veinavn i 2004, kom det forslag om å endre navnet på tettstedet til Tana marked (fra finsk). Et annet alternativ kan være å endre navnet til bare Tana, eller Brua, som benyttes noe på folkemunne. Rådmannen mener imidlertid det ikke er hensiktsmessig å foreta en så radikal endring i navnet og anbefaler navnet Tanabru.

Når det gjelder navnet Hedeguohppi refererer det til området og bebyggelsen nedenfor bakkeskråningen. Bygdelaget i området kalles Vestre Skiippagurra bygdelag. Rådmannen mener derfor det vil være korrekt å benytte navnet Vestre Skiippagurra som stedsnavn om bebyggelsen langs E6. Samtidig bør det settes opp et henvisningsskilt til Hedeguohppi som betegnelse på området nedenfor bakkeskråningen. Alternativt bør Hedeguohppi benyttes om hele området, da betegnelsen Vestre Skiippagurra er en relativt ny konstruksjon.

Fagutvalget for stedsnavn anbefalte i 1995 navnene Geainogeahči/ Kalbakknes. Rådmannen mener betegnelsen Geainogeahči, som kun refererer til slutten av veien, er lite hensiktsmessig. Veienden som navn, finnes også andre steder i kommunen, eks. rett sør for Korselva nær Skiippagurra. Rådmannen har ikke hatt anledning til undersøke om det finnes et samisk navn på Kalbakknes, men vil fortsette dette arbeidet om MKK vedtar å reise navnesak.

Forholdet mellom samiske og norske stedsnavn

Tana kommune har hatt som utgangspunkt at samtlige steder skal ha stedsnavnskilt på to språk, med samisk først/ øverst og deretter det norske navnet. Rådmannen mener det kan være riktig å framheve det samiske navnet i de sammenhengene der det norske navnet kun er en lydlig endring av det opprinnelige, samiske navnet, eks. Polmak, Sirma og Levajok. Dette er imidlertid et viktig, språkpolitisk spørsmål, og det kan være hensiktsmessig å videreføre praksis som er etablert gjennom vedtakene i hovedutvalget for kultur på 1990-tallet, og avvente evt. endring til kun samiske navn ved en senere anledning.

Rådmannen har vurdert følgende navnsetting som mest hensiktsmessig:

- a) Ett navn (samisk eller norsk):
Levvajohka, Borsejohka, Vidis, Roavvegiedde, Čudegurra, Luosnjárga, Gáhccátnjárga (Mitternes), Bievrrá, Sirbmá, Lakšjohka, Bildan, Hillágurra, Buolbmát, Horbmá, Lišmajohka, Vestre Skiippagurra, Hedeguohppi, Álletnjárga, Skiippagurra (vedtatt), Sandlia, Petterlund, Šuošjohka, Giilaš, Stuurrajohka, Gurrojohka.
- b) To-språklige navn (samisk/ norsk):
Geavŋoaivi (Fossholm), Vuollegeavŋgis (Storfossen), Fanasgieddi (Båteng), Leaibenjárga (Holmesund), Deanušaldi (Tanabru), Oarjjit Sieiddá (Vestre Seida), Máskejohka (Masjok), Suoluvárri (Holmfjell), Golggotjohka (Gulbjok), Bokčá (Boftsa), Ruostefielbmá (Rustefjelbma), Bonjákas (Bonakas), Guhkesnjárga (Langnes), Gávessluokta (Gavesluft), Geainogeahči (Kalbakknes), Ráttovuotna (Smalfjord), Gohppi (Torhop), Čuolluvuotna (Tarmfjord), Deanodat (Vestertana), Nuorttit Sieidda (Seida), Luovvtejohka (Luftjok), Suorbmažži (Fingervann), Ivvárjohka (Ivarjok), Hárrejohka (Harrelv), Nuorttit Bonjákas (Austre Bonakas), Skuvgi (Birkestrand), Suoidnesuolu (Høyholmen), Juovlavuotna (Austertana), Hána (Hanadalen).